

Web: www.aobe.bg

БСК е ротационен председател на АОБР за 2018 г.
Адрес: София 1000, ул. Алабин 16-20
Тел.: 02 932 09 11, факс 02 987 26 04
E-mail: office@bia-bg.com

АОБР обединява представителните на национално равнище работодателски организации АИКБ, БСК, БТПП и КРИБ, чийто членове създават 86% от брутна добавена стойност и осигуряват работа на 82% от наетите в България

ДО НАРОДНИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ ОТ 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

През последните дни общественото мнение в България е силно възбудено от предложението за „рестартиране“ на АЕЦ „Белене“. На 7 юни 2018 г. предстои Народното събрание да вземе изключително отговорно решение по въпроса за връщането на този проект в дневния ред на българската енергетика и при какви условия да стане това или, респективно - за продължаване на мораториума.

Асоциацията на организациите на българските работодатели (АОБР) нееднократно е изразявала позицията се по отношение разработването и реализацията на нови енергийни проекти – това е приемливо при категоричното условие да стане изцяло на пазарен принцип, без ангажменти както за гарантирани количества, така и за преференциални цени.

Министър Петкова анонсира, че проектът АЕЦ „Белене“ ще се осъществява при „пазарни условия“, но като такива тя огласява до момента само две изисквания:

- да няма държавни гаранции по осъществяването на проекта;
- да няма дългосрочни договори за изкупуване на произведената електроенергия.

Не откриваме публично заявена изрична забрана на:

- преференциално ценообразуване;
- възможни доплащания на ценови разлики и/или премии;
- корпоративни гаранции от държавните дружества в енергетиката, например Български енергиен холдинг, Национална електрическа компания, АЕЦ Козлодуй.

Всъщност, гореизложените изисквания едва ли изчерпват възможните непазарни начини за ощетяване на данъкоплатците – корпоративни и физически лица. Следователно, осланяйки се на добронамереността както на законодателната, така и на изпълнителната власт, настояваме за ясна и еднозначна декларация, че ще бъдат пресечени всякакви възможности за „иновации“ и прилагане на схеми за непазарни приходи.

Прозрачност, пазарност, икономическа състоятелност – това са базови принципи, които могат да обезпечат дългосрочната устойчивост на един проект. Отчитайки тези принципи, направените инвестиции до момента, както и мащаба на проекта АЕЦ „Белене“, един успешен сценарий за реализация може да включва следните стъпки:

1. Държавата апортира в публично дружество досегашните материални и нематериални активи, включващи инженеринг, лицензионни права, площадка, извършени строителни работи, както и цялото получено или предстоящо да бъде получено оборудване, на което България е законен собственик;
2. Прави се проспект за публично предлагане на емисия акции на това публично дружество на фондовата борса в обем, обезпечаващ набирането на достатъчен капитал за

осъществяване на инвестиционната програма – така по възможно най-прозрачен и пазарен начин ще бъде оценена икономическата състоятелност на проекта;

3. Публичното дружество, в което след увеличението на капитала участват съответните инвеститори – стратегически, институционални, както вероятно и по-дребни такива (ако бизнес публиката наистина смята, че проектът е рентабилен), довършва изграждането на обекта АЕЦ „Белене“, като е твърде вероятно да има необходимост от ангажиране и на дългов капитал;
4. Като инвеститор и оператор на инсталацията АЕЦ „Белене“, публичното дружество реализира произведената електроенергия на енергийната борса – от първия до последния мегаватчас на пазарни цени.

Това, според нас, е реалистичната схема, по която би могъл да се осъществи проектът АЕЦ „Белене“ – воден от икономическа логика и прагматизъм – без идеологеми, геополитически интерпретации, патетична фразеология и търсене на политически дивиденди. В същото време, като отчитаме заявените официални намерения да се стартира процедура за избор на стратегически инвеститор, считаме, че предварителните условия за водене на преговори с потенциалните кандидати следва да включват като основни изисквания - осигуряването на прозрачност, реализация на проекта на пазарен принцип и други приложими условия, част от които са посочени по-горе.

Считаме, че е необходима публична дискусия с участието на всички заинтересовани страни, а не разпространяване на неистинска информация – за цената на електроенергията, произведена от АЕЦ „Белене“, за обема на бъдещото електропотребление, за липсата на алтернативи.

С аргумента, че такава била цената на електроенергията, произвеждана от АЕЦ „Козлодуй“, в публичното медийно пространство смело се коментират цени на произведената от бъдещата АЕЦ „Белене“ електроенергия в интервала между 25 и 50 евро за мегаватчас. Теза, която определяме като несъстоятелна и неадекватна на наличната информация – за сравнение, проектът Hinkley Point C, Великобритания заявява цена от 92,50 британски паунда за мегаватчас, при договор за 35-годишен период. През 2019 г. се очаква в Беларус да заработи нова АЕЦ, цените на която са от порядъка на 110 евро за мегаватчас. Проектът Аккууи, Турция предполага цена от 124 щатски долара за мегаватчас, а разчетите за проекта на разширяване с два нови блока Paksі, Унгария са в горната граница на интервала 80-110 евро за мегаватчас.

Националният статистически институт системно разработва и публикува енергийни разчети, в т.ч. общ енергиен баланс, първично енергийно потребление, енергийна интензивност на икономиката. Анализът им недвусмислено показва подобряване на енергийната ефективност – за сравнение, при 0,470 тона нефтен еквивалент за 1000 евро БВП през 2012г., същият показател за 2016 г. е 0,423. Същият извод можем да направим и за електроинтензивността – докато през 2012 г. за 1000 евро БВП са били вложени над 820 киловатчаса, през 2016 г. използваната електроенергия е 765 киловатчаса. Впрочем, нетното електропотребление в страната (отчитайки нетното производство и физическия внос, приспадайки загубите в електропреносната мрежа, нуждите от регулиране на електроенергийната система и физическия износ) през последните години е устойчиво в интервала 31-32 тераватчаса (данни на ЕСО, КЕВР и НЕК), при 3-4 процентен икономически растеж годишно. Естествено, налице е значителен нереализиран потенциал за подобрения в това отношение.

Съществуват алтернативни възможности – както в сферата на енергопроизводство, така и по отношение на енергопотреблението и енергийната ефективност. Сред примерите – новите поколения ВЕИ вече генерират електроенергия със значително по-ниски цени в сравнение с близкото минало, нарастващото потребление на природен газ неминуемо ще замести част от консумираната понастоящем електроенергия (тенденция сред битовите абонати), разработват се интелигентни мрежови решения, оптимизиращи двупосочната електросвързаност, значителен е технологичният напредък и при възможните решения за ефективно съхранение на електроенергия и балансирано електропотребление при оптимална електрогенерация.

При реализация на проекта "Белене" следва да бъдат елиминирани всички рискове, свързани с доминиращите "нашенски" разбирания за качество и контрол на изпълнение, продукт на корупционната среда и политическа намеса, включително във чисто технически въпроси. Необходими са допълнителни гаранции за ефективно прилагане на нормите за възлагане на поръчки с висока обществена значимост и разходване на значими средства, за високо качество на изпълнение, за обективна оценка на технологията на реакторите, и управление на риска на най-високото достижимо равнище, приемливо за цялото ни общество, за европейските ни партньори и съседи.

Не на последно място, гласуването на решение относно мораториума от Народното събрание следва да протече паралелно с обсъждането на Стратегията за устойчиво енергийно развитие до 2030 г., чието изготвяне бе възложено на Министерството на енергетиката.

С УВАЖЕНИЕ,

АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

БЪЛГАРСКА СТОПАНСКА КАМАРА

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

КОНФЕДЕРАЦИЯ НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ И ИНДУСТРИАЛЦИТЕ В БЪЛГАРИЯ